

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fôl'a acést'a ese in tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tôte dîlele.

Pretulu pentru Ostrangni'a: pre anu
6 fl. pre 1/2 de anu 3 fl. pre unu tri-
luniu 1 fl. 50 cr.; éra pentru Strai-
notate: pre anu 8 fl. pre 1/2 de anu
4 fl. pre unu trilmun 2 fl. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tôte sionedeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

Apelu de abonare.

Cu nrulu 27. terminandu-se primul semestru de abonare alu actualului anu, ceremu noulu sucursu materiale cu pretiurile d'in fruntariulu diurnalului.

Observamu numai, cà dupa ce in decursu de 2 ani de dîle acést'a redactiune a facutu posibilulu sacrificiu pentru invetiatorii romani populari, dandu-li diurnalulu pre diumetatea costului, — acestu usu si favoru nu-lu mai potemu sustienè si in venitoriu, fiindu-cà amu periclitá numai esistinti'a diurnalului, ceea ce ar fi in detrimentulu causei, carea o servimu.

Apoi restantierii sunt rogati a-si achitá detoriele lor, cari s'au urcatu la cifre mari d'in trecutu; càtu pentru viitoriu: nu mai creditamu, cà-ci ni se facu numai incurcature in socotele, batai de capu si pa gube nerepalabili.

Dupa 10 esemplarie unulu se gratifica, fia in natura, fia in pretiulu lui.

In sfersitu faca-si totu detori'a catra natiune si interesele ei.

Redacti'a.

Complotulu d'in Lugosiu.

Herr von *Gika* cu vladic'a
Und der Herr Obergeschpan,
Trei domni mari von der nemic'a,
Se-angagiara 'nca de anu,
Ca sà lucre 'n compania,
For' de neci o omenia, --
Ca *Osend'a* d'in Banatu
Sà devina deputatu.

Deci toti trei se adunara
Intr'o di de catra séra
Si-unu sfatu mare ei tienura
Inca mai cu o ruptura:
Cum sà póta mai usioru
Ca sà 'nsiele pre poporu.

Mai d'antaiu consiliariulu
Celu cu mintea càtu tientariulu
Dice: trebe totu strengariulu
Sà-lu punemu solgabireu,

Si-apoi catra-unu natareu
De dascalu, vre-unu fariseu
De preutu sà castigamu, --
Si de siguru reusamu.

Fôrte bine da'nca un'a,
-- Dice pop'a cu corun'a --
Sciti cà *Mocioni*-e iubitu
De poporu si pretiuitu,
Ba 'nca chiaru si-ai mei preuti
I se 'nchina lui mai toti;
Trebuesce dar' acum'a
Sà amblamu cam cu mintiun'a,
De esempulu cam asiè
Voiu scriè la cét'a mea,
Cà *Lisondru*-e ncunitu,
Trebuesce dar' trantitu

Taco, taco, moie brati,
Forte bine mis lucratí,
Che eu incu oia grigi
Parale de ni-oru veni,

Si-omu face betia mare
Pre la sate pr'in birac,
Ear dragi-mi notarescî
Voru fi toti catieii mei
Si-oru latrá necontenitu:
Cà *Mocioni*-e unu pèrlitu

Si-apoi voiu mai dá porunca
Comisariloru mei, cum-cà
Sà mérga d'in satu in satu, --
Si déca se-a aretatu
Vre-unu romanu de omenia,
Fia-acelu ori cin' sà fia,
Déca nu e *Sendeista*
Sà mi-lu bage la arista.

Inca ceva mai *Giurica*,
-- Dice renegatulu *Ghica* --
Dar' de cumva-ar cutezá
Bravi barbati a se-aretá,
Ca poporului sà spuna,
Cà noi facemu totu mintiuna;
Spune-atunci mài fratióre:
Cum mai stamu noi pre petióre?

Giur'ca-acum' de locu tracnesce,
Pari cà-aude cà-i sioptesce
Unu echo cam necuratu
„Füt' dich Gott tu fösphanatu.“

Dar' pe locu se reculege
Si striga pre sta-mi lege:
Déca d'insii-oru cutezá
Pre poporu a-lu *luminá*,
Persecutori au sà mérga,
Si pre toti sà-i bage 'n pranga. . . .

Éljen! jivio! vivat!
Striga-alu nostu triumviratu,
Si-apoi toti trei mana 'n mana,
-- Neci unulu nu se rusina, --
Incepu tréb'a sà-o tocmésca:
Pre romani sà-i ocarésca. . . .

Lupt'a dara-acum' incepe,
Si indoiél'a nu incape,
Cà *Mocioni* va invinge,
Renegatii 'ncepu a plange.

Ce sà faca dar' acum'a
Cei ce ambla cu mintiun'a,
Candu romanii vinu pe locu,
Ca sà se 'nscire la votu.

Sà vedemu; consiliarulu
Dice: stati cà dór' strengarulu
De poporu nu-a cugetá,
Cà-a merge pre voi'a sa. . .

Si de locu elu mi se-'ncórda,
Ca si dela brónca-o córda,
Apoi prinde pén'a iute
Si sterge vr'o patru sute.

Si-apoi jóra pre mustétia,
Cum-cà pone demanétia

Jidovime va aflá,
Caroru dinsulu votu li-a dá.
Si candu neci cu ast'a dóra
N'oru potè ei sà dobóra
Pre-alu romaniloru barbatu,
Apoi inca-e de-ajutatu;
Cà-oru votá cu Deák-párt,
Cei ce prindu stiglitii pr'in gardu. . . .

Dar' pre lunga-aceste tóte
Ei sà 'nvinga nu se póte,
Cà romanulu de si-e prostu
La 'nsciere totu a fostu,
Si de vine la votare --
O sà pice-*Osend'a* tare.

Acum' vedi se-a spariatu
Vestitulu triumviratu,
Si de locu dadura ei
Porunci la solgabirei:
Sà plece de locu pr'in sate,
Pre romani sà 'ncépa-a bate,
Si pe urma 'ntre usari
-- Ca si pre nesce talhari --
Càti voru fi ei votisanti
Sà-i aduca chiaru si 'n lantiu. . . .
Ér' preutii farisei
Si càti dascalii sunt misiei
Sà vina 'n frunte cu ei.!

Asiè s'a si intemplatu, --
Cà preutulu blastematu
Cu dascalulu seu di'n satu,
De si nati'a-a protestatu,
Ei poporu-au imbetatu, --
Si *Osend'a*-e deputatu.

Cei trei dar' se bucurara,
Cà-au facutu isbanda. -- Éra
Vindiatorii se rusina
Ca si *Iud'a*, care-odat'
Pre *Cristosu* celu fore vina
Fariseiloru l'a datu.

Si caindu se-au plecatu,
Nu sciu: de se-au spendiuratu?!

GUR'A-SATULUI.

Depesie telegrafice

oprite pe sirm'a (drotulu) lui „Gur'a-Satului.“

Orade. Pappffy nu a priimitu candidarea de ablegatu in Satumare. -- pentu cà nu fù alesu.

Beiusiu. Draxinu, pentru ilegalitati, a amenatu ratiociniulu pentru averea Societatii pe tempu nedeterminatu.

Pest'a. Societatea „Petru Maioru“ inaintéza cu pasi repedi. Pentru indeplinirea traducerei dreptului naturale de Schilling pone acum'a a studiatu declinatiunea prima a limbei germane. Speranti'a de progresu e mare.

Ciguri-Miguri.

□ De ce sà nu strigamu noi in contr'a legi electorale, candu altii se batu si se omóra pre la alegeri! . . .

O fabula deslegata.

Si ca veni tempus, candu cei cu pénu rosia se voru bucura, éra stangacii se voru întristá.

Deák, capu VI. st. I.

Plecaci capulu, ca sà nu fia taiatu de nationalisti, mai vertosu déca este pelegu (plesiu.)

D'in scriptele pedagogice ale matorului lui pop'a *Lupu*.

Scii, Mitrutia, mi-place bine.
Scii, candu te vedu lunga mine.
Si-apoi scii Scriptur'a díce:
Numai prostulu e ferice.

Ei **scii** **cél'a** fratióre?
Pre mine tare me dóre,
Cà **scii** m'am calugaritu.
Ca sà fiu eu umilitu.

Cél'a dupa ce-am picatu
Scii tu dela comitatu.
Am remasu totu deachistu,
Nu stangaciu. nu Tisaistu.

Cél'a cugeta ei dóra.
Cà totu ei sà bage 'n móra,
Scii romanii invetiati.
Ce se numescu democrati

Scii fabul'a lui Aesopu?
Da **cel'a** intru unu locu
Dice **scii**, cà-a fostu unu leu
Si-unu magariu de natareu.

Amenduo **scii** se mirau.
Cà ferele se 'ngroziau;
Scii magariulu pr'in strigatu
Tóte la leu le-a 'nsielatu. —

Vedi asiè noi impreuna
Facemu aliantia buna;
Tu strigi, constableru te faci,
He, he, he, mie sà-mi placi!

Psalmistulu

Mitrache Iorgovanu.

Tieganulu si Studintele.

T. Sà traiesci cocóne! salutà tieganulu pre unu studinte din Bucuresci. la a carni'a parinti a servitu multu tempu.

St. Dar' pre tine Zamfiru ce te póta p'aiei? dóra mi-ai adusu epistóla. séu parale? spune-mi ceva nou de a casa!

T. Nu-e pré buna veste, cà a isiditu catielusiulu coconului.

St. Ah! catielulu meu? . . . Càtu de reu mi pare dupa elu? En spune-mi ce a fostu caus'a?

T. A mancatu pré multa carne d'in cei 4 cai ai mariei sale tat'a Dtale . . .

St. Caii tatalui meu toti 4! cumu se póte?

T. Asiè, cà a caratu pré multa apa candu a arsu castelulu Dvóstra. . .

St. Castelulu tatalui meu! cumu si d'in ce s'a escatu foculu?

T. S'a aprinsu din faclile (tortiele) conductului la imormentarea dómnei. . .

St. Nu me face nebumu! dóra n'a moritu si maic'a mea? si in ce morbu?

T. A moritu in amaratiune si durere pentru cà a perdutu pre domnulu. . . .

St. Ah Domnedieule! dóra si tatalu meu a moritu?

T. Asiè este, elu a moritu mai antaiu, l'a lovitu gut'a de necasu si desperatiune, cà cocón'a, sor'a Dtale a fugitu cu maiestrulu de forte pianu, si nu se scie unde! . . .

Estrasu d'in fói'a oficiósa

Buda-pesti Közlöny.

Considerandu, cà díces'a Gherlana de mai multi ani e veduva; considerandu, cà in acestu restempu n'amu potutu aflá barbatu de incredere pre care sà-lu potemu pré-gratosu denumi: publicamu pr'in acést'a concursu, ca doritorii de a ocupá acést'a statiune, sà-si dee recursurile, prevediute cu calificatiunile recerute, si anume Doctoratu in cortesia si botologia, càtu de 'n graba; cà-ci la casulu contrariu vomu fi siliti, in contr'a canoneleru sante, a denumi si pentru acést'a statiune pre iubitulu nostru *Ioni* Episcopulu Lugosiului.

Datu in *Lónya*, 1. aprilie 1872.

Melchioru I. m. p.

Dr. Fauler Todoru. m. p.

A V I S U.

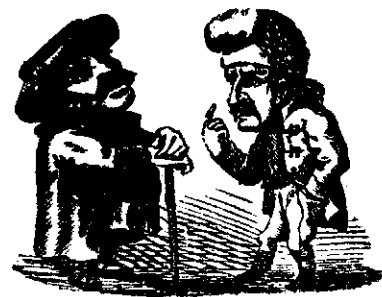
Doritorii de a ocupá statiunea de episcopatu in *Armenopole*, potu priimi dela subscrisulu lectiuni d'in *Cortesia si Botologia*.

Lugosiu 1. apr. 1872.

Dr. Joni m. p.

Episcopu, totodata primulu cortesiú si botologu alu Banatului

TAND'A SI MAND'A.

T. Scii frate, Mando, cà romanii ardeleni au tienutu o conferintia generala la *Alb'a-Iul'a*?

M. De unde sà sciu, candu ei n'au datina a ne incunoscintiá despre nimicu, ce se clocesce in tiér'a loro.

T. Si pentru ce óre?

M. Apoi, irate, no no scii tu sunt *pré-modesti* nu vreu sà se falésca cu faptele loro. . . .

T. Ei, si pentru aceea, desí cam tardiu, totu-si le cam scimu si noi *tóte*. . . .

M. Cum asiè?

T. Apoi, vedi, foile straine si jidane sunt incunoscintiate si despre causele ardeleni; si noi, de cumva voimu a scí, óre mai existu si fintie romane in Ardélu. cari se misica, trebue sà cetimu foi straine!

T. Éca, guvernamentalii invinsera pre nationali pré totu locul.

M. Da se vede că au avutu sabii și baionete in abondantia . . . !

T. Ce deosebire este între conferințele doctorilor in legi și doctorilor in canone, ale advocatilor și in fine ale pasivistilor?

M. Nu este nici o deosebire.

T. Ce? cum? nu este deosebire? !

M. Vedi bine, că nu este; toate sunt secrete, lumea nu știe nemicu de ele, și — de se și stracura ceva tardiu, candu acum'a trecu bab'a cu colacii. — apoi stai pe locu și te îngrozesci — de rezultat.

T. Hm, hm d'apoi știi tu cum se face politic'a înalta?

M. Politic'a înalta?

T. Da da.

M. Hi. hi. hi. ha. ha. ha. ho. ho. ho. . . .

T. Óre pentru ce conchiama ardelenii conferințele totu candu arde „muculu la degetu“?

M. Apoi vedi, n'au avutu tempu pentru a se cugetá și conchiama — in trei ani de zile. . . .

T. Activistii priimira concediu dela guvernul pentru a tienè unu „congresu nationale romanu.“

M. Apoi ce să mai faca in acelu „congresu datu d'in gratia“?

T. O să potesteze contra decisiunii aduse la Alb'a-Iuli'a.

M. Și pasivistii ce o să faca?

T. Ei voru desavuá „congresulu“ . . . și asiè mai departe, conferinție dupa conferinție, desavuari dupa desavuari.

M. No . . . progresamu! progresamu! Și inea — de minune!!

APELU

catra tufarii d'in Transilvani'a.

Considerandu, că „Congresulu“ nu s'a tienutu la tempu; ér noi voimu a-lu tienè și *dupa tempu*;

considerandu, că inal. ministeriu s'a induratu a ni responde: „— — poteti tienè congresulu și *dupa alegeri*“;

considerandu, că la *Alb'a-Iuli'a* s'a decisu *pasivitate*; éri noi vedemu consultu pentru a se decide și *activitate*, ca asiè să póta fi: „quot capita, tot sensus“;

considerandu, că „*Ospetiulu Brasiovenescu*“ nu s'a facutu in zadar;

considerandu bancnotele de 5 + 3;

considerandu in susu, considerandu in diosu:

Subscrii, activisti d'in crescetiu pone 'n talpe, avemu onóre a invitá intrég'a turma tufaria la Congresulu, ce se va tienè sub scutul și la comand'a Mariei Sele *Péci-Voda*, in resiedinti'a nóstra *Brasieu* in septeman'a prima d'in zilele Babeloru.

Datu in Brasieu și Sabiiu, in lun'a Activa, anulu domnirii lui *Lónyai* alu doilea, și dela restituirea constitutiunii *Marei Ungarie* alu cincelea.

Burt'a, m. p.

Dr. Verde, m. p.

Boru, m. p.

Dr. Cea, m. p.

Dr. Hoisu, m. p.

János de Metz, m. p.

Novissimu.

Dela adunarea tienuta in Alb'a-Iuli'a abiè dupa un'a septemana intréga priimimu urmatóriele sciri:

S'a facutu dóue propuneri: Un'a pentru pasivitate activa, adica să aléga, pentru ca cei alesi să faca sfara in tíera (buna óra ca deputatii romani d'in Ungari'a și Banatu in díet'a Pestana);

a dóua: pentru pasivitate absoluta, care va să dica: „Fiat Transilvani'a refugium Mamelucorum.“

Adunarea cu mare majoritate priimi ést'a d'in urma.

A trei'a propunere remase (și inca fórté intieptiscel) in capetele tufariloru.

Decisiunea adunarii — bucuri'a magnatiloru magiari.

TRÉNCIA ȘI FLÉNCIA.

Tr. Óre pentru ce ducu pre bietii sateni acesti'a între pusei și baionete, ha inea unii uita-i că sunt și legati între ei?

Fl. Pentru că draga acesti'a sunt *criminalisti nationali*

Tr. Și apoi unde-i ducu?

Fl. I ducu ca să-i pérdia, dar inse — ca pedeps'a să li fia și mai aspra, trebuie mai antaiu să-si uciga ei insisi pre mam'a loru — *natiunea*.

Tr. Dar' uita că si preuti sunt între ei.

Fl. Firesce că dóra neci un'a sentintia de mórte nu se póte esecutá fore de preutu; vedi ei trebuie să cante muribundiloru „vecinic'a pomenire.“

Tr. D'apoi cel'a depe trasur'a d'antaiu, care duce prapurele cel'a ungurescu cu cruce, cine e?

Fl. Acel'a e inea unu frate de sange a criminalistiloru cestor'a, renumitul *Pascutiú* déca i-ai auditu de veste; apoi vedi dinsulu fiindu-cá e conducatoriulu loru, este condamnatu a-si duce insu-si crucea pone la mormentu

Tr. Sormanii de ei, Domnudieu să li ierte pecatele !

Darea de séma și nou'a programa a deputatului d'in cerculu Recasiului.

Domniloru alegatori cu deosebi cinstitiloru preati și dascali! De orece tutunulu turcescu in tíer'a nóstr'a este atâtu de miserabilu, încítu a trebuitu să se mai scumpésca, deci am esoperatu dela inaltulu guvernul pe sém'a domniloru vóstre câte un'a pipa unguresca de spuma, care pipe sunt asiè de fericitu in persóna a vi le presentá, in acea sperantia, că și pentru díet'a viitoria me veti alege de deputatulu Dloru vóstre.

Preutii și invetiatorii: Vivat! să traiésca ablegatulu nostru Ianiceriu.